

Nettnøytralitet

Retningslinjer for nøytralitet på Internett

Versjon 1.0
24. februar 2009

Post- og teletilsynet

Generelt om retningslinjene

Disse retningslinjene for nettnøytralitet er utarbeidet av Post- og teletilsynet (PT) i samarbeid med ulike aktører i bransjen, som internettilbydere, bransjeorganisasjoner, innholdsleverandører og forbrukermyndighetene. Retningslinjene skal bidra til å sikre at Internett utgjør en åpen og ikke-diskriminerende plattform for alle typer kommunikasjon og innholdsdistribusjon.

PT har ønsket å etablere prinsipper for nettnøytralitet som flest mulig kan slutte seg til og overholde. Prinsippene vil ikke ha noen formell juridisk status, og PT vil ikke kunne sanksjonere på grunnlag av disse.

Tre hovedprinsipper for nettnøytralitet er identifisert. For å utdype og konkretisere prinsippene, er hvert prinsipp forklart i et tilhørende kapittel. I en del tilfeller vil også forklaringene støtte hverandre på tvers av prinsippene. Det er derfor nødvendig å se på helheten og ikke bare enkeltprinsipper når man vurderer disse.

Vedlegg 1 inneholder en liste over hvilke aktører som eksplisitt har sluttet seg til retningslinjene. Det er åpent for alle internettilbydere, bransjeorganisasjoner, innholdsleverandører og andre å slutte seg til retningslinjene. Retningslinjene vil kunne bli oppdatert ved behov.

Prinsipper for nettnøytralitet

Det overordnede målet for nettnøytralitet er å sikre at Internett utgjør en åpen og ikke-diskriminerende plattform for alle typer kommunikasjon og innholdsdistribusjon.

Prinsipper for nettnøytralitet:

1. Internettblukerne har rett til en internettilknytning med spesifisert kapasitet og kvalitet.¹
2. Internettblukerne har rett til en internettilknytning som gir adgang til
 - å hente og levere innhold etter eget ønske
 - å bruke tjenester og applikasjoner etter eget ønske
 - å koble til utstyr og bruke programvare som ikke skader nettverket, etter eget ønske.²
3. Internettblukerne har rett til en internettilknytning fri for diskriminering med hensyn til applikasjonstype, tjenestetype, innholdstype og hvem som er avsender eller mottaker.³

Prinsipp 1 beskriver at internettilknytningens egenskaper skal være avtalt, også med tanke på tilfeller der tilgangen til Internett leveres sammen med andre tjenester på den samme fysiske tilknytningen. Prinsipp 2 beskriver kvalitativt at internettilknytningen skal kunne brukes fritt etter brukerens eget ønske. Og prinsipp 3 beskriver at trafikken på internettilknytningen skal overføres på en ikke-diskriminerende måte.

Disse prinsippene er utdypet i delkapitlene som følger.

¹ Dette første prinsippet er inspirert av Annenberg Center Principles for Network Neutrality, 27. mars 2006

² De tre underpunktene i dette prinsippet er inspirert av FCC Policy Statement, 23. september 2005

³ Dette prinsippet er i tråd med Report on Network Neutrality fra japanske Ministry of Internal Affairs and Communications, september 2007

1. Grunnleggende internettilknytning

Prinsipp 1

Internettbrukerne har rett til en internettilknytning med spesifisert kapasitet og kvalitet.

Dette betyr at

- Internettilknytningens kapasitet og kvalitet skal være klart og tydelig spesifisert.
- Dersom den fysiske tilknytningen deles med andre tjenester, skal det fremgå hvordan fordelingen av kapasiteten er mellom internettrafikken og de øvrige tjenestene.

A.

Internettilknytningens kapasitet og kvalitet skal være klart og tydelig spesifisert.

Prinsippet beskriver at internettbrukeren skal gis tilstrekkelig informasjon om egenskapene til internettilknytningen, slik at brukeren vet hvilken ressurs som stilles til rådighet for kommunikasjon mot Internett, i den form dette tradisjonelt har hatt. Dette omtales vanligvis som "best effort" Internett. Det er håndteringen av denne ressursen som beskrives i prinsipp 2 og 3.

B.

Dersom tilknytningen deles med andre tjenester, skal det fremgå hvordan fordelingen av kapasiteten er mellom internettrafikken og de øvrige tjenestene.

Tilknytningstjenesten som en kunde abonnerer på fra en tilbyder, skal ha som hovedfunksjon - eventuelt som én av hovedfunksjonene - å gi sluttbrukeren tilgang til Internett. Dersom andre tjenester leveres til brukeren i tillegg til internettilknytningen, skal det fremgå i abonnementsvilkårene hvordan bruken av de andre tjenestene påvirker kapasiteten mot Internett.

2. Internettbrukerens adgang til fritt å anvende tilknytningen

Prinsipp 2

Internettbrukerne har rett til en internettilknytning som gir adgang til

- å hente og levere innhold etter eget ønske
 - å bruke tjenester og applikasjoner etter eget ønske
 - å koble til utstyr og bruke programvare som ikke skader nettverket, etter eget ønske.
- Dette betyr imidlertid ikke at prinsippet kan brukes til å legitimere ulovlige eller skadelige handlinger.

Dette prinsippet beskriver at den grunnleggende internettilknytningen skal være til fri disposisjon for internettbrukeren. En viktig egenskap ved internetteknologien er at den kan brukes til alle former for kommunikasjon, og derfor er det viktig at denne egenskapen ikke forringes av tilbyderen.

A.

Dette prinsippet kan ikke brukes til å legitimere ulovlige eller skadelige handlinger.

Nettnøytralitetsprinsippene skal ikke tolkes på en slik måte at de er i konflikt med gjeldende rett. For eksempel vil ulovlig distribusjon av opphavsrettslig beskyttet innhold ved hjelp av p2p-fildeling være en ulovlig handling av brukeren uansett. Videre vil ikke dagens praksis hvor ISPene blokkerer barnepornografi, stride mot prinsippet. Det samme kan sies om filtrering av spam og tiltak mot tjenestenektangrep og infiserte PCer. Det vil være i alle brukeres interesse at internettilbyderen beskytter nettverket som man kommuniserer gjennom. ISPen skal offentliggjøre samt informere brukerne om alle tiltak av denne typen.

3. Ikke-diskriminering av internettrafikken

Prinsipp 3

Internettbrukerne har rett til en internettilknytning fri for diskriminering med hensyn til applikasjonstype, tjenestetype, innholdstype og hvem som er avsender eller mottaker.

- Dette betyr at det ikke skal diskrimineres mellom individuelle datastrømmer som benytter den grunnleggende internettjenesten.
- Men det betyr ikke at prinsippet står i veien for å utføre trafikkstyring i eget nett for å blokkere for aktiviteter som skader nettet, etterleve pålegg fra myndighetene, sikre tjenestekvaliteten til spesifikke applikasjonstyper som krever dette, håndtere spesielle situasjoner med midlertidig overbelastning i nettet eller foreta prioritering av trafikk på en enkeltbrukers tilknytning etter brukerens eget ønske.

Prinsipp 3 utdyper den mer kvalitative tilnærmingen vi finner i prinsipp 2, med presisering av hvordan dette skal forstås kvantitativ sett.

A.

Det skal ikke diskrimineres mellom individuelle datastrømmer som benytter den grunnleggende internettjenesten.

Prinsippet uttrykker at fordelingen av kapasitet mellom brukerne skal gjøres på en mest mulig rettferdig og effektiv måte som sikrer et funksjonsdyktig Internett. Dette er et forhold som er vanskelig å definere presist. I og med at de ulike brukerne (i begge ender av de ulike kommunikasjonssesjonene) kan være knyttet mot nettet med forskjellige båndbredder, er det imidlertid rimelig at disse vil oppleve forskjellig kapasitet på ende-til-ende-kommunikasjonen.

Konkurransen om båndbredden vil typisk forekomme enkelte steder i nettet, det være seg nettverksinterne forbindelser, eksterne peering-/transittforbindelser samt selve tilknytningslinjene, og prinsippet bør gjelde for alle typer kommunikasjonslinjer innenfor de rammer som tilknytningsavtalene (abonnementsavtaler, peering-/transittavtaler, SLAer etc) setter. En absolutt rettferdig fordeling av båndbredden for alle internettbrukere og anvendt på alle kommunikasjonslinjer vil i praksis være vanskelig å oppnå. Men det ligger i prinsippet at urimelig manipulering eller degradering av trafikk for individuelle datastrømmer ikke skal forekomme.

B.

Dette prinsippet står imidlertid ikke i veien for å utføre trafikkstyring i eget nett for å blokkere for aktiviteter som skader nettet, etterleve pålegg fra myndighetene, sikre tjenestekvaliteten til spesifikke applikasjonstyper som krever dette, håndtere spesielle situasjoner med midlertidig overbelastning i nettet eller foreta prioritering av trafikk på en enkeltbrukers tilknytning etter brukerens eget ønske.

Dersom det blir nødvendig å styre trafikkstrømmene i nettet av disse grunnene, skal det kunne gjøres rede for på hvilken måte dette er i overensstemmelse med prinsippet. Eksempler på legitim blokkering av skadelig aktivitet er tiltak mot tjenestenektangrep og spam (jf. prinsipp 2). Et eksempel på pålegg fra myndighetene er ekomlovens krav om å gi prioritet til sluttbrukere med samfunnskritisk funksjon i krise- og beredskapssituasjoner. Eksempler på applikasjonstyper som kan kreve spesiell håndtering av tjenestekvalitet, er telefoni og video.

I spesielle situasjoner med midlertidig overbelastning i nettet, ansees det også som et rimelig tiltak å sikre at nettressursene blir brukt mest mulig effektivt. Slike tiltak skal imidlertid utføres på en ikke-diskriminerende måte som ikke prioriterer utvalgte brukere eller innholds-/tjenesteleverandører.

Det må skilles mellom prioritering av trafikk uten brukerens samtykke og prioritering som utføres på egen internettilknytning etter brukerens eget ønske. Enkelte brukere vil kunne ha behov for hjelp fra tilbyderen til å utføre prioritering av trafikken på sin egen tilknytning når trafikkpåtrykket overstiger totalkapasiteten. I utgangspunktet er ikke dette i strid med nettnøytraliteten når det gjøres isolert for den enkelte bruker. Det forutsettes imidlertid at brukerne har en reell mulighet til å velge en internettilknytning uten prioritering.

Metodikken for tiltak av denne type skal offentliggjøres og informeres om til brukerne.